

Türk sanayisi ölçeğini büyütmek zorunda

« Türkiye'nin kapsamlı bir sanayi stratejisine ihtiyacı olduğunu, teşvik sisteminin yenilenmesi gerektiğini de uzun zamandır her platformda dile getiriyoruz. Rekabet edebilen bir sanayi için kapsamlı bir strateji kamu ve özel sektörün diyalogu ile oluşturulabilir »

M. Rifat HİSARCIKLIÖĞLU
TOBB Başkanı

Türk özel sektörü dünyanın sayılı büyüme hikâyelerinden birine imza attı. Son beş yıldır ortalama yüzde yedinin üzerinde bir hızla büyüyor. Bunu, 2001 krizinden sonra yapılan reformlarla tesis edilen makro iktisadi istikrara borçluyuz. Bu program bizi yeniden ayağa kaldırdı. Doksanlı yıllar boyunca, önümüzü görmemizi engelleyen iki beladan kurtulduğumuz zaman neler yapabileceğimizi gösterdik.

Bunların ilki olan enflasyonu, Merkez Bankası bağımsızlığı ve Merkez Bankası kaynaklarını kamuya kullandırtmayı önlememiz sayesinde yendik. Yatırımlarımızın önünü kesen yüksek kamu borçlanma gereğiniyse, maliye politikasındaki disiplin sayesinde azaltmayı başardık. Ancak bugün, sadece makro iktisadi istikrarı hedefleyen politikalarla yakaladığımız büyüme temposunun artık sınırına gelmiş bulunuyoruz. Şimdi bize yeni bir hedef, yeni bir yol haritası gerekiyor.

Yaşadığımız büyüme süreci her sektörü eşit etkilemedi. Her birinin faaliyet gösterdiği sektör eşit biçimde büyümedi. Bunun nedeni; son beş yıldır, her yerde mikro reform dememize rağmen, şirketlerimize yönelik, rekabet gücümüzü artırmaya yönelik bir stratejik politika izlenmemiş olmasıdır. Sanayimizin rekabet gücünü artıracak politikalar uygulanmaması, birinci önemli ekonomik sorunumuzdur.

Öte yandan, evet beş yıldır tempolu büyüdük ama işsizliği tempolu biçimde azaltamadık. İşsizlik hâlâ krizden sonra çıktığı seviyede duruyor. Beş yıldır 2,4 milyon yeni istihdam sağladık ama istihdamdaki net artış bir milyon kişide kaldı. Çünkü, her yıl yeni iş arayan 700 bin genç işgücü piyasasına giriyor, 900 bin kişi tarımsal istihdamdan kentlere geliyor. Bu insanlarımızın yoksul kalmaması için her yıl daha fazla istihdam sağlamamız gerekiyor.

Öncelikle ülkemizde işgücü üzerindeki maliyetlerin azaltılması, çalışma mevzuatının daha esnek hale getirilmesi gerekmektedir. Ama bunun ötesinde istihdam problemine köklü bir çö-

züm bulmak istiyorsak, derhal eğitim meselesine eğilmemiz gerekiyor. Okullarımızda öğretilen becerilerle, sanayimizin ihtiyaç duyduğu beceriler birbirine uymuyor. Şirketlerimizin istediği beceriler okullarımıza öğretilmiyor, okullarımızda öğretilenler şirketlerimizin işine yaramıyor.

Bu okullarımızı, meslek liselerimizi, meslek yüksek okullarımızı sanayimizin taleplerini karşılayacak şekilde yeniden yapılandırmak zorundayız. Meslek liselerinin reforme edilmesiyle ilgili her türlü tartışmayı siyasetin dışına taşımamız. Bu konuda siyasi mülahazalarla kaybedilen her gün işsizlik, yoksulluk daha çok artmaktadır. Meslek eğitiminin yanı sıra, orta yaşlı işsizlerin yeniden eğitimine ve hizmet içi eğitime yönelik faaliyetleri de artırmamız.

Öte yandan sanayimizdeki en büyük problemlerden biri ölçektir. Türk sanayicisi, yabancı rakipleri kadar verimli olmak, onlarla rekabet edebilmek için ölçeğini büyütme zorundadır. İşte bu yüzden, bugün finansal sisteme erişim her zamankinden önemli hale gelmiştir. Son beş yıldır kredi hacmindeki büyümenin çoğu, şirketlerimize açılan kredilerde değil, tüketicilere açılan kredilerde oldu.

Bu tablonun nedeni; kayıtdışılık belası yüzünden bilançoların gerçeği yansıtmamasıdır. Kayıtdışılık böyle gittiği sürece de finansman sıkıntımızı çözmemiz mümkün olmayacaktır. Hele bir de Basel-2 uygulamaya geçtikten sonra, hiç mümkün olmayacaktır. Bu nedenle acilen kayıtdışılığı önleyecek, kayıtdışı faaliyetleri kayda sokmayı teşvik edecek adımları atmamız zorundayız.

Bizim vergi sistemimiz kayıtdışının varlığı üzerine kurulmuştur. Devlet en çok, kolay vergi alabileceği kesimleri vergilendirmektedir. Biz artık, basit, sade ve girişimciyi ezmeyen bir vergi sistemi istiyoruz. Bürokrasinin keyfi uygulamalarının değil, kuralların hâkim olduğu bir vergi sistemi istiyoruz.

Türkiye'nin kapsamlı bir sanayi stratejisine ihtiyacı olduğunu, teşvik sisteminin yenilenmesi gerektiğini de uzun zamandır her platformda ile getiriyoruz. Rekabet edebilen bir sanayi için kapsamlı bir strateji kamu ve özel sektörün diyalogu ile oluşturulabilir. Kamu ile özel sektör yılda bir kere, iki kere değil, sürekli ve kurumsal olarak diyalog halinde olmalıdır.

Bürokrasi, özel sektörümüzün sıkıntılarını sürekli dinlemeli, iş yaptığımız ortamı iyileştirmek, daha rekabetçi faaliyetleri teşvik etmek için sürekli yeni adımlar atmalıdır. Ticaret ve sanayi odalarımız da zaten bu diyalogun kurumsal olarak sağlanacağı platformlardır. Türk özel sektörü artık üretimdeki, ihracattaki gücü kadar; kamudan doğru politikaları talep etmekte ve taleplerini takip etmekte de güçlüdür. Taleplerimiz itibar görüyor, sesimiz sağduyunun sesi olarak dinleniyor. Daha zengin, daha gelişmiş bir Türkiye için olan taleplerimizin yerine getirilmesini bekliyoruz. Sözümüzün takipçisi olacağız.